

*Luther
glede*

Framtidig kirkeordning: hva skjer – når?

Jens-Petter Johnsen
Direktør i Kirkerådet,
Den norske kirke

november 2010

*Luther
glede*

Mer selvstendig kirke

- Stat-kirke-forliket representerer et gjennombrudd for utvikling av Dnk som mer selvstendig i forhold til Staten.
- Grunnlovsendringer langt på vei i samsvar med kirkens ønsker
- Men - i avtaleperioden ligger vesentlige sider av statskirkeordningen fast. Begrenser handlingsrommet for utvikling av kirkeordningen på kort sikt, men ikke på lang sikt

*Luther
glede*

Vanskelige punkter i forliket

- Elementer i forliket kan vanskelig tenkes å stå over tid.

Eks. rettssubjekt.

- § 16: "understøttes som sådan" – en kirke som er statlige forvaltningsorganer – innebærer det at staten understøtter seg selv?
- Eller at det finnes en kirke med selvstendig(e) rettssubjekt(er) som understøttes?

*Luther
glede*

Norges folkekirke (?)

- Hva innebærer "folkekirke"?
- Landsdekkende kirke, d.e. gudstjenester og kirkelig nærvær i alle lokalsamfunn
- En kirke for folket
- Ikke Folkets kirke i etnisk forstand

*Luther
glede*

Kirkens ønsker – på lang sikt (KM 8/07)

- Kortfattet **kirkelov** (rammelov)
- **Kirkeordning** gitt av Kirkemøtet – Kirkemøtet må gis større ordningskompetanse

Hovedprinsipper for utarbeidelse av kirkeordning i 17 punkter

*Luther
glede*

Kirkens ønsker (KM 10/08)

- Dnk – eget rettssubjekt
- Overføring av arbeidsgiveransvar for prester, proster og biskoper fra staten til kirken
- Regional og sentral kirkelig administrasjon bør ikke lenger være del av statsforvaltningen

Disse tre punktene går ut over det som ligger i avtalen.

*Luther
glede*

Kirkens ønsker (KM 8/05 og 9/07)

- Kirkens oppdrag og oppgaver ivaretas på lavest mulig nivå (KM 8/05)
- Tre forvaltningsnivåer med demokratisk valgte organer (KM 8/05)
- Felles arbeidsgiveransvar (KM 8/05)
- Kirkelig tilsetting av biskoper (og proster) hvor biskopene velges (KM 9/07)
- Jf. også den kirkelige selvforståelsen i *Den norske kirkes identitet og oppdrag* (KM 11/04)

*Luther
glede*

Hva skjer – på lang sikt?

Ny kirkelov 2013-2015?

Ny kirkeordning 2013-2015?

Tiltak

- Seminarrunde til bispedømmene jan-apr. 2011
- Rådgivende arbeidsgruppe – levere utkast våren 2011
- Omstillingsprosjekt – sammenslåing / samarbeid mellom fellesråd

*Luther
glede*

Hva skjer - på kort sikt:

- Grunnlovsendringer – endringer i kirkelov (V 2012)
- Ordning for tilsetting av biskoper og proster (V 2012)
- Gjennomføring av demokratireformen – Kirkevalget 2009 og 2011 med evaluering
- Styrking av presesfunksjonen – nytt 12. bispeembete (2011)
- Endringer i gravferdslov og kirkelov (V 2011 jf. KM 9/10)
- Religionspolitisk utredning – innen utgangen av 2012

*Luther
glede*

Grunnlovsendringer – følger av grunnlovsendringene

Våren 2012 vil grunnlovsendringene bli vedtatt.

Endringene vil tre i kraft umiddelbart.

De nødvendige endringer i kirkeloven må tas samtidig (V 2012)

Ordninger for tilsetting av biskoper og proster ved kirkelige organer må foreligge V 2012.

*Luther
glede*

Endringer i kirkelov 2012

Sannsynligvis blir lovforslaget avgrenset til de nødvendige lovendringer som følge av grunnlovsendringene

- Den politiske avtalen begrenser hva som er mulig å endre
- Tidsfaktoren: Høringsnotat må foreligge til KM i april 2011

*Luther
glede*

Tilsetting av biskoper og proster

Myndigheten til å tilsette skal overføres til kirkelige organer som bispedømmeråd eller kirkemøte (kirkeråd)

Fra embetsmenn – til statstjenestemenn

Fra utnevning i statsråd – til tilsetting ved kirkelig organ

Tjenestemannsloven som juridisk ramme

KM 2011 må få en sak om dette

*Luther
glede*

Tilsetting av proster

Foreløpige antakelser:

- Kan legges til bispedømmerådet
- Kan følge reglementet for tilsetting av menighetsprester, med de nødvendige justeringer (hvem som uttaler seg i tilsettingsprosessen o.a.)

*Luther
glede*

Tilsetting av biskoper

- KM 9/07: Ønsker biskopvalg
- Tjenestemannsloven gir rammene for tilsetting av statstjenestemenn
- Må avklares om / i hvilken grad biskopvalg er juridisk mulig innenfor rammene av tjenestemannsloven

*Luther
glede*

Tilsetting av biskoper – noen spørsmålsstillinger

- Valg – eller tilsetting med innslag av valg (KM 9/07) – eller rådgivende avstemning hvor KR tilsetter (i stedet for regj. utnevning)
- Reell vurdering i tilsettingsorganet – eller formell bekreftelse av valgresultat?
- Tilsettingsorgan: Kirkerådet?
Bispedømmerådet?

*Luther
glede*

”Sterkere og mer robuste enheter”

- KR deler bekymringen for økonomien i de minste fellesrådene.
- KR og KA er i samtaler for å utvikle grep for en framtidig omstilling.
- Det må letes etter egnede størrelser. Ser for oss færre enheter. Noen av dagens enheter for store, flere er for små.
- ”Prostimodell” er til vurdering i den rådgivende arbeidsgruppa, men det er ikke trukket konklusjoner enda.

*Luther
glede*

Hva driver prosessene?

- En nyordning av forholdet mellom stat og kirke drives fram fordi dagens ordning er et problem for **staten**, vel så mye som for kirken
- En ny kirkeordning drives fram av kirkens behov

*Luther
glede*

- Hva slags **stat** skal vi ha?
- Den norske staten – en sekulær stat med aktivt støttende tros- og livssynspolitikk

- Hva slags **kirke** skal vi ha?
- Den norske kirke – evangelisk luthersk folkekirke
- Den norske kirke – trossamfunn blant trossamfunn

